

Accommodaties buitensport

Beleid in uitvoering

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Inleiding.....	3
1.1. Opzet notitie	3
1.2. Gevraagd besluit	4
1.3. Bedragen.....	5
2. Beleid 2013.....	6
2.1. Beleidsuitgangspunten juni 2013.....	6
2.2. Besluit energielasten	7
3. Ervaringen	8
3.1. Niet zelfbeheerders	8
3.2. Rondje langs de velden.....	8
3.3. Geleidelijke invoering	8
3.4. Kosten	9
4. Voorstellen	10
4.1. Intro	10
4.2. Planning	10
4.3. Basisvoorzieningen.....	10
Intro.....	10
Westerbork.....	11
Witteveen.....	12
Nieuw Balinge	12
Hijken	12
Smilde.....	13
Hoogersmilde	13
Bovensmilde	13
4.5. Energiekosten.....	14
Intro.....	14
Westerbork.....	15
Witteveen.....	15
Nieuw Balinge	15
Hijken	16
Smilde.....	16
Hoogersmilde	16
Bovensmilde	16
4.6. Overdracht nevenvoorzieningen.....	17
4.7. Zelfbeheer	17
Algemeen	17
Beheer velden.....	18
4.8. Herstel onevenwichtigheden	18
4.9. Financiële gevolgen	19
Intro.....	19
Incidenteel.....	19
Structureel.....	20
Onzekerheden	20
Financiële verwerking	21
5. Overige	22

1. Inleiding

1.1. Opzet notitie

In 2013 heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld voor de accommodaties buitensport. De afgelopen twee jaren zijn we als college begonnen om dat beleid toe te passen in de praktijk.

Nu is het tijd om een tussenbalans op te maken: hoe staat het met de invoering van het beleid, waar lopen we tegenaan, welke extra besluiten zijn nodig enzovoort.

Waar gaat het in deze notitie wel over en waar gaat het niet over?

- Het gaat in deze notitie alleen om de accommodaties van de buitensport.
- De zelfbeherende verenigingen¹ blijven daarbij buiten beschouwing: de korfbalverenigingen (Beilen en Hooghalen), de tennisverenigingen (Beilen, Smilde en Westerbork) en enkele sportparken van voetbalverenigingen (Noord-West in Beilen, Wijster en Hooghalen – de laatste in combinatie met korfbal en tennis).
- Voor die zelfbeherende verenigingen geldt: de bestaande contracten met de gemeente blijven in stand. Als een vereniging op enig moment behoefte heeft aan veranderingen in de afspraken, nieuwe voorzieningen e.d., gaat op dat moment het in 2013 vastgesteld beleid ook voor die vereniging gelden.
- De vraag of er specifiek op Noord-West een kunstgrasveld nodig is, komt in deze notitie niet aan de orde.
- In deze notitie zijn wel algemene criteria opgenomen wanneer een vereniging voor een kunstgrasveld in aanmerking komt.

De opzet van deze notitie is de volgende.

In [hoofdstuk 2](#) vatten we het [beleid van 2013](#) kort samen.

In [hoofdstuk 3](#) zetten we de [eerste ervaringen](#) op een rij: wat gaat goed, waar zitten de knelpunten enzovoort.

¹ Voor het gemak noemen we alle verenigingen en stichtingen in deze nota 'verenigingen'.

In **hoofdstuk 4** vertalen we de eerste ervaringen in **concrete voorstellen** voor de komende jaren, inclusief de financiële gevolgen voor zover die nu al bekend zijn. Daarbij geven we aandacht aan:

- De **planning**
- Het in orde maken van de **basisvoorzieningen**
- **Kunstgrasvelden**
- De **energiekosten** en de energiescan
- **Zelfbeheer**
- **Herstel onevenwichtigheden**
- De overdracht van de overige **nevenvoorzieningen** (naast de energiekosten)
- Alle **financiële gevolgen** op een rij

In **hoofdstuk 5** geven we kort nog aandacht aan enkele onderwerpen die wel in beeld zijn, maar waarover we niet in deze nota voorstellen opnemen.

1.2. **Gevraagd besluit**

Op basis van deze notitie vragen we van de raad in de eerste plaats een uitspraak om in te stemmen met de ruimere planning in het belang van de verenigingen. Daarin komen we de verenigingen op een nette manier tegemoet in hun wens om voldoende tijd te krijgen om de veranderingen door te kunnen voeren.

Daarnaast vragen we een principe uitspraak om in de begroting van 2016

- Structurele middelen op te nemen om een aantal nog niet aanwezige basisvoorzieningen te realiseren. Daarbij gaat het naar verwachting om circa € 60.000 (zie de tweede tabel in paragraaf 4.9). Daar staat tegenover dat we in de jaren erna een vergelijkbaar bedrag verwachten te besparen door de overdracht van nevenvoorzieningen.
- Incidentele middelen op te nemen om de huidige basis- en nevenvoorzieningen op een aanvaardbaar niveau te houden of te brengen. De kosten daarvan begroten we op dit moment op circa € 135.000 (zie de eerste tabel in paragraaf 4.9).
- Incidentele middelen op te nemen om enkele onevenwichtigheden te herstellen. Dat zal gaan om ongeveer € 25.000 (zie de eerste tabel in paragraaf 4.9).

Uit dit overzicht blijkt, anders dan dat we in 2013 verwachtten, dat het toen beschikbaar gestelde incidentele bedrag van € 50.000 onvoldoende is om het beleid daadwerkelijk uit te voeren. De daarna uitgevoerde grondige beoordeling van de kwaliteit van de voorzieningen en het overleg met de verenigingen leidt tot de conclusie dat er meer nodig is dan toen verwacht. Daarnaast is er sprake van niet voorziene ontwikkelingen, zoals de groei van het meisjesvoetbal. Overigens is de verwachting nog steeds dat de structurele uitgaven door het nieuwe beleid dalen.

Tot slot vragen we de raad om in te stemmen met de verdere aanpak, waaronder de mogelijkheid dat we bij het realiseren van zelfbeheer nog verder (financieel) maatwerk gaan leveren. Als daar daadwerkelijk extra middelen voor nodig blijken te zijn, vergt dat op dat moment een afzonderlijk raadsbesluit.

1.3. Bedragen

De bedragen in deze notitie zijn afgeronde en soms indicatieve bedragen. In de conceptbegroting komen we met zo concreet mogelijke bedragen. Dan hebben we inzicht in alle financiële gevolgen van het nieuwe beleid, met de kennis en op basis van de feiten van dat moment.

2. Beleid 2013

2.1. Beleidsuitgangspunten juni 2013

Op 27 juni 2013 heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld voor de accommodaties buitensport. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de harmonisatie van het sportbeleid.

Aan de ene kant biedt het in 2013 vastgestelde beleid heldere kaders, aan de andere kant laat het ook voldoende ruimte aan ons als college om in goed overleg met de verenigingen tot maatwerkoplossingen te komen.

Kort samengevat is dit de inhoud van het in 2013 vastgestelde beleid.

- De gemeente wijst voetbal, korfbal en tennis als **basissporten** aan. De gemeente is voor die sporten verantwoordelijk, concreet door te zorgen voor voldoende basisvoorzieningen.
- De gemeente stelt een uitputtende lijst vast met wat de **basisvoorzieningen** zijn. De objectieve normen van NOC*NSF zijn daarbij leidend.
- Alle andere voorzieningen zijn **nevenvoorzieningen**. De verenigingen zijn daar zelf verantwoordelijk voor.
- De gemeente faciliteert en stimuleert **zelfbeheer**.
- De gemeente respecteert **bestaande contracten** met zelfbeherende verenigingen. Zodra er een aanvulling of aanpassing van zo'n contract nodig is, gaan we het hele contract aanpassen aan het nieuwe beleid.

In het raadsbesluit is verder vastgelegd dat we in het najaar 2013 eerst enkele onevenwichtigheden (op het gebied van de bekostiging van de energielasten) herstellen die zich voordoen bij de verenigingen in Hoogersmilde en Smilde. Daarna gaan we per vereniging invoeringsplannen voorbereiden, waarop we als college in de zomer 2014 een besluit kunnen nemen.

Tot slot is op dat moment de verwachting uitgesproken dat het nieuwe beleid – op enkele met name genoemde uitzonderingen na - niet zal leiden tot een stijging van de structurele lasten van de gemeente.

2.2. Besluit energielasten

De kosten van gas, water en licht zijn in het nieuwe beleid nevenvoorzieningen. De verenigingen moeten die kosten zelf gaan betalen.

Vooruitlopend op de andere onderdelen van het nieuwe beleid, hebben wij voor de energielasten op 28 oktober 2014 een besluit genomen. Aanvankelijk zouden we dat beleid per 1 januari 2015 in laten gaan. Tijdens de begrotingsbehandeling op 6 november 2014 heeft de VVD per amendement voorgesteld de ingangsdatum op 1 januari 2016 te zetten. We hebben als college dat amendement overgenomen.

Ons besluit houdt daarom nu het volgende in.

- Vanaf 2018 komen de energielasten volledig voor rekening van de verenigingen. In de jaren 2016 en 2017 vindt geleidelijke invoering plaats.
- De verenigingen krijgen de mogelijkheid om energie in te kopen via de gemeente.
- We gaan als gemeente op onze kosten een energiescan uitvoeren.

De energiescan is de afgelopen periode uitgevoerd en in juli 2015 zijn de uitkomsten bekend geworden. In de voorstellen (hoofdstuk 4) komen we daarop terug.

3. Ervaringen

3.1. Niet zelfbeheerders

Deze notitie heeft in hoofdzaak betrekking op de verenigingen die (nog) geen zelfbeheerder zijn.

De korfbalverenigingen (Beilen en Hooghalen), de tennisverenigingen (Beilen, Smilde en Westerbork) en enkele sportparken van voetbalverenigingen (Noord-West in Beilen, Wijster en Hooghalen – de laatste in combinatie met korfbal en tennis) komen in deze nota daarom niet of minder aan de orde. In paragraaf 5 komen we daar nog kort op terug.

3.2. Rondje langs de velden

De afgelopen twee jaar hebben we intensief contact gehad met de niet-zelfbeheer-verenigingen. We hebben de sportparken bezocht, een inventarisatie gemaakt van de aanwezige basis- en nevenvoorzieningen, berekeningen gemaakt van noodzakelijke aanpassingen en we hebben verkennende gesprekken gevoerd over zelfbeheer.

Dat heeft er toe geleid dat we nu beschikken over een actueel overzicht van de accommodaties die we als gemeente zelf beheren.

Dit ‘rondje langs de velden’ heeft meer tijd gekost dan we aanvankelijk hadden ingeschat, onder andere omdat we de uitkomsten van de energiescan hierin mee willen nemen. Het herstellen van de onevenwichtigheden in Smilde en Hoogersmilde hebben we deels al gerealiseerd, het laatste stukje maakt onderdeel uit van de aanvullende nota die u nu leest.

3.3. Geleidelijke invoering

De eerste ervaring die we uit de ronde gesprekken hebben opgedaan, is de behoefte bij de verenigingen aan een geleidelijker invoering van het nieuwe beleid. We hebben begrip voor die behoefte. In de eerste plaats moeten de verenigingen alle veranderingen met vrijwilligers realiseren, en dus in eigen tijd.

Daarnaast gaan verenigingen meer kosten zelf dragen en is het begrijpelijk dat zij een waarschijnlijke stijging van de contributie geleidelijk willen invoeren.

In onze voorstellen komen we hierop terug met een voorstel voor een nieuwe planning.

3.4. Kosten

De tweede ervaring is dat er flinke investeringen nodig zijn om de basisvoorzieningen compleet te maken (dus aan te vullen wat ontbreekt) én om ze op een goed onderhoudsniveau te brengen. Dat laatste is niet alleen een zaak van goed gemeentelijk beheer, maar het is ook een voorwaarde om tot een vruchtbaar gesprek over zelfbeheer te komen.

Ook op de financiën komen we in hoofdstuk 4 terug.

4. Voorstellen

4.1. Intro

In dit hoofdstuk zetten we al onze voorstellen op een rij. We beginnen met de planning, gevolgd door de inhoudelijke voorstellen.

We ronden af met een voorlopig en overzicht van de financiële gevolgen, met de kennis en verwachtingen van nu.

4.2. Planning

We stellen de volgende planning voor.

2016 en 2017	overgangsperiode gewinning energielasten
2018 en 2019	overgangsperiode overdracht nevenvoorzieningen
2020 en 2021	overgangsperiode overdracht zelfbeheer

Dat betekent:

dat vanaf januari 2018 de verenigingen de energielasten volledig zelf betalen;

dat vanaf januari 2020 alle nevenvoorzieningen zijn overgedragen aan de verenigingen en

dat vanaf januari 2022 alle verenigingen die dat willen en kunnen de accommodaties in zelfbeheer hebben.

Uiteraard staan we ervoor open wanneer verenigingen eerder om overdracht van nevenvoorzieningen of zelfbeheer verzoeken.

De hoogte van de tarieven van de gemeente voor niet-zelfbeheerders zal uiteindelijk een belangrijke prikkel worden om tot zelfbeheer over te gaan.

4.3. Basisvoorzieningen

Intro

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om ervoor te zorgen dat de verenigingen beschikken over de basisvoorzieningen die ze nodig hebben én dat die basisvoorzieningen in een goede staat van onderhoud verkeren.

De normen van NOC*NSF bepalen welke basisvoorzieningen nodig zijn.

Dat de voorzieningen in goede staat van onderhoud verkeren is niet alleen in ons gemeentelijk belang als eigenaar, maar is ook een voorwaarde om later tot zelfbeheer over te kunnen gaan.

De afgelopen periode hebben we, vanuit het daarvoor door de in raad in 2013 beschikbaar gestelde budget van € 50.000, een groot aantal kleinere basisvoorzieningen gerealiseerd (doelen, vangnetten, verlichting e.d.). Van dit bedrag resteert nog ruim € 18.000.

Hieronder brengen we per sportpark in beeld wat er nog moet gebeuren. Daarbij vermelden we de afgeronde bedragen die incidenteel zijn en de kredieten met de bijbehorende structurele lasten.

De post 'Onderhoud gebouwen' heeft zowel op de basis- als de nevenvoorzieningen betrekking. Voor beide waren we als gemeente verantwoordelijk op basis van het oude beleid. Daarom moeten we ze in goede staat houden of brengen. Voor de nevenvoorzieningen geldt: alleen dan is het ook redelijk om ze aan de verenigingen over te dragen. Voor de basisvoorzieningen geldt: alleen dan is het voor een vereniging aantrekkelijk om over te stappen op zelfbeheer.

In onze begroting is geld beschikbaar voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Daarnaast is er een reserve om de normale schommelingen in de uitgaven op te vangen. In de notitie gebouwenbeleid is al aangegeven dat het beschikbare budget enigszins op gespannen voet staat met het onderhoudsniveau dat we daarmee willen bereiken. In de cijfers hieronder halen we een groot deel van het onderhoudswerk uit komende jaren dichterbij, zoals gezegd om de gebouwen in goede staat over te dragen. We hebben die bedragen niet daadwerkelijk beschikbaar, de reserve is niet voor dit soort ingrepen bedoeld en we doen daarom een beroep op extra financiële middelen. Aan de andere kant leidt dat in de jaren erna weer tot minder uitgaven. Die voordelen zullen we bij de behandeling van de begroting 2016 in beeld hebben.

De cijfers zoals we die in beeld gebracht hebben gebaseerd op de waarneming van gemeentelijke deskundigen, de cijfers gaan uit van een voldoende onderhoudsniveau (in spreektaal 'een 6 á 7').

Westerbork

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Bestuurskamer		70.000	4.500
Scheidsrechtersruimte		12.000	800
Leges		3.500	200
Onderhoud gebouwen	52.000		
Totaal	52.000	85.500	5.500

Witteveen

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Bestuurskamer		34.000	2.100
Scheidsrechtersruimte		16.000	1.000
Kleedruimte dames		36.000	2.200
Bergruimte		5.500	300
Leges e.d.		3.500	200
Onderhoud gebouwen	32.500		
Kunstgrasveld ²		526.000	33.000
Lichtinstallatie		35.000	2.200
Totaal	32.500	656.000	41.000

Nieuw Balinge

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Scheidsrechtersruimte		16.000	1.000
Kleedruimte dames		36.000	2.100
Bergruimte		5.500	300
Leges e.d.		3.500	200
Onderhoud gebouwen	40.500		
Drainage trainingsveld		12.000	700
Uitbreiding fietsenstalling		3.500	200
Totaal	40.500	76.500	4.500

Hijken

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Afrastering deel hoofdveld		6.000	500
Totaal		6.000	500

² zie 4.4. voor de criteria voor kunstgrasvelden; het alternatief is een uitbreiding met een (goedkoper) volwaardig natuurgras wedstrijd/traningsveld

Smilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Scheidsrechtersruimte		19.500	1.300
Kleedruimte dames		22.000	1.500
Leges e.d.		3.500	200
Onderhoud gebouwen	30.000		
Totaal	30.000	45.000	3.000

Hoogersmilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Drainage wedstrijdveld		14.000	1.000
Totaal		14.000	1.000

Bovensmilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Geen voorzieningen nodig	0	0	0
Totaal	0	0	0

4.4. Kunstgrasvelden

Met een zekere regelmaat komt de afweging aan de orde: een natuurgrasveld of een kunstgrasveld?

Concreet speelt die vraag op dit moment voor sportpark Witteveen.

Daarnaast ligt er de zelfde vraag, in een andere context (zie hoofdstuk 5) voor sportpark Noord-West in Beilen.

Op dit moment hebben we geen beleid op basis waarvan we de afweging kunstgras-natuurgras maken.

Als bijlage 01 bij deze nota vindt u een notie met achtergrondinformatie over kunstgrasvelden. Daarin staat ook een vijftal criteria. Aan de hand daarvan kunnen we per situatie tot een afweging komen. De criteria geven een richting aan en laten tegelijk voldoende ruimte om de individuele situatie mee te wegen.

De vijf criteria zijn:

- **Capaciteit.** Er kan alleen een nieuw veld (en dus ook een nieuw kunstgrasveld) worden aangelegd, als op basis van de normen van NCO*NSF blijkt dat extra capaciteit nodig is. De keuze kan dan op kunstgras vallen als er bijvoorbeeld te weinig ruimte is voor uitbreiding (kunstgras is meer bespeelbaar).
- **Combinatie wedstrijd- en trainingsveld.** De kosten van een kunstgrasveld zijn ongeveer het dubbele van een natuurgrasveld. Dat betekent dat, wanneer het niet om uitbreiding maar vervanging gaat, kunstgras alleen mogelijk is als een club twee velden inlevert voor één kunstgrasveld. Dat zal dan doorgaans een combinatie van een wedstrijd- en trainingsveld worden. Dit criterium geldt alleen als er de noodzaak is om minimaal één veld te vervangen.
- **Medegebruik accommodatie.** De aanleg van een kunstgrasveld kan er aan bijdragen dat bijvoorbeeld een andere vereniging van de zelfde accommodatie gebruik kan gaan maken.
- **Medegebruik anderen.** Kunstgrasveld is ook goed te gebruiken voor andere activiteiten, zoals het organiseren van evenementen.
- **Bijzondere omstandigheden.** Als laatste beoordelen we altijd of er sprake is van bijzondere omstandigheden in de concrete, individuele situatie. Maatwerk dus. Die beoordeling zal uitdrukkelijk en navolgbaar zijn.

Als we deze benadering toepassen, leidt dat voor Witteveen tot de keuze voor een kunstgrasveld: er is meer capaciteit nodig dan het ene beschikbare veld en de directe omgeving van het sportpark leent zich niet voor uitbreiding. Er kan nu een wedstrijdveld met een trainingsveld worden gecombineerd en dat veld is bovendien voor evenementen te gebruiken.

De afweging voor Noord-West laten we hier buiten beschouwing. Daarover komen we met een apart voorstel naar de gemeenteraad met een aparte onderbouwing. Daarvoor is nog overleg met de vereniging nodig omdat, zoals de raad dat in 2013 heeft bepaald, in zo'n geval het nieuwe beleid in zijn geheel ook voor deze vereniging gaat gelden.

4.5. Energiekosten

Intro

De afgelopen periode hebben we een energiescan laten uitvoeren op de sportparken die we zelf in beheer hebben. De energiescan is over een periode van een jaar uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van het verbruik over het jaar heen. In de scan zijn in eerste instantie alle mogelijkheden meegenomen die een direct voordeel opleveren voor de verenigingen. Dat zijn de volgende maatregelen: vervanging enkel glas, verbetering kierdichting, isoleren spouwmuur, vervanging verouderde apparaten, vervanging verlichting, isoleren CV, radiatorregeling, thermostaatkranen en raamfolie.

Volgens landelijke uitkomsten kan het energievoordeel oplopen van 4% tot 15%. Per vereniging zal dat anders uitpakken omdat de ene vereniging meer heeft gedaan in het verleden aan energiebesparende maatregelen dan de ander.

Het resultaat daarvan is het advies om een aantal aanpassingen te doen die leiden tot vermindering van energieverbruik. Die aanpassingen staan op detailniveau uitgewerkt in de scan per vereniging. Voor deze notitie zijn de totale bedragen meegenomen.

De structurele voordelen daarvan komen per 1 januari 2018 volledig ten gunste van de verenigingen. Het wordt daardoor aantrekkelijker voor de verenigingen om de gebouwen straks in zelfbeheer te nemen.

Hieronder staan per sportpark de investeringen.

Westerbork

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen			
Totaal		7000	500

Witteveen

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		9150	600
Totaal		9150	600

Nieuw Balinge

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		12820	700
Totaal		12820	700

Hijken

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		13480	800
Totaal		13480	800

Smilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		3800	200
Totaal		3800	200

Hoogersmilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		19600	1250
Totaal		19600	1250

Bovensmilde

Voorziening	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Diverse maatregelen		15000	1100
Totaal		15000	1100

Naast deze besparing op energie is er nog het voordeel voor de verenigingen dat men goedkoop kan inkopen via de gemeente. Daarmee wordt de energienota voor de verenigingen een minder hoge last.

Een laatste slag als vervolg op de energiescan zou nog kunnen zijn dat de gemeente zonnepanelen of andere alternatieve energiebronnen gaat inzetten bij de verenigingen. Op dit moment wordt daar niet voor gekozen. Met het energiecontract en de nu voorgestelde maatregelen worden de energiekosten stevig teruggedrongen. Pas als de effecten hiervan gerealiseerd zijn kan het zinvol zijn om nog eens te kijken of zonnepanelen een rendabele investering zijn. Dat zou dan op zijn vroegst in 2018 kunnen zijn.

4.6. Overdracht nevenvoorzieningen

De overdracht van nevenvoorzieningen kan plaats vinden volgens het vastgestelde beleid. Zoals we in het planningsvoorstel hebben aangegeven, nemen we daar iets meer tijd voor dan in 2013 de bedoeling was.

De nevenvoorzieningen moeten in goede staat verkeren om ze in redelijkheid te kunnen overdragen. De onderhoudskosten om dat te realiseren zijn meegenomen in de onderhoudskosten basisvoorzieningen, zoals opgesomd in 4.3. Dat hebben we om praktische redenen gedaan: het vergt veel rekenwerk en dus tijd om die kosten te splitsen in kosten voor basis- en voor nevenvoorzieningen en het werk moet toch gedaan worden.

Naar verwachting levert de overdracht van de nevenvoorzieningen (exclusief de energiekosten) de gemeente structureel ongeveer de volgende afgeronde bedragen op

Sportpark	Bedrag
Westerbork	8.500
Witteveen	5.500
Nieuw-Balinge	6.500
Smilde	6.500
Hoogersmilde	5.500
Hijken	5.500
Totaal	38.000

4.7. Zelfbeheer

Algemeen

Uit de gesprekken die wij de afgelopen periode met de verenigingen hebben gevoerd, komt als rode draad naar voren dat de verenigingen een positieve grondhouding hebben ten opzichte van zelfbeheer.

De verenigingen zijn zich tegelijk bewust van de risico's en stellen logische condities: de gebouwen moeten in een goede staat verkeren én als zij zelf volledig verantwoordelijk worden voor het groot onderhoud, verwachten zij een reële afkoopsom voor groot onderhoud dat zich binnen een redelijke termijn voordoet, al dan niet in één keer uit te betalen.

Het noodzakelijke onderhoud is al meegenomen in de bedragen onder paragraaf 4.4. We realiseren ons daarbij wel dat, als het inderdaad tot zelfbeheer komt, toch nog maatwerkvoorzieningen mogelijk kunnen zijn omdat het in zo'n proces om een totaalafweging van alle belangen gaat. Daarbij past enige onderhandelingsruimte.

De komende periode zullen we, in goed overleg met de verenigingen, tot afspraken moeten komen over de concrete invulling van het zelfbeheer.

De meest vergaande vorm is de volledige overdracht van het klein en groot onderhoud. In dat geval zullen we als gemeente een forse bruidsschat mee moeten geven voor het groot onderhoud, waarmee we vervolgens een structureel bedrag besparen op de jaarlijkse kosten van groot onderhoud. Zo'n bruidsschat is overigens ook in termijnen te betalen.

Beheer velden

Om te beginnen: We hebben de afgelopen periode met externe deskundigheid alle voetbalvelden laten beoordelen, ook die van de zelfbeherende verenigingen. De resultaten daarvan zijn positief te noemen: met uitzondering van de velden op sportpark Noord-West in Beilen zijn de velden goed onderhouden en liggen ze er in prima conditie bij.

Bij het uitgangspunt van zelfbeheer hoort ook het zelfbeheer van de velden. Daar doet zich echter een bijzondere afwegingsvraag voor.

Uit een globale inventarisatie blijkt namelijk dat de kosten van het zelf beheren van de velden door de verenigingen aanzienlijk hoger zullen liggen dan de kosten die we als gemeente daarvoor maken. De belangrijkste reden daarvan is de massa: doordat we alle velden onderhouden, kunnen we mensen en middelen efficiënt en effectief inzetten.

We zullen daarom bij de gesprekken over zelfbeheer de optie open houden om het beheer van de velden in eigen hand te houden.

4.8. Herstel onevenwichtigheden

In het in 2013 vastgestelde beleid is al melding gemaakt van een onevenwichtigheid in de actuele situatie: de verenigingen in Smilde en Hoogersmilde hebben bijvoorbeeld in het verleden zelf al energiekosten voor hun rekening genomen, die andere verenigingen van de gemeente vergoed kregen.

Een deel van de onevenwichtigheden hebben we inmiddels hersteld, er resteert nu alleen nog een aan deze verenigingen te betalen bedrag.

Dat leidt tot het volgende overzicht:

Sportpark	Incidenteel	Krediet	Structurele lasten
Smilde	21.500		
Hoogersmilde	3.000		
Totaal	24.500	0	0

4.9. Financiële gevolgen

Intro

In deze paragraaf treft u eerst een voorlopig overzicht aan van de financiële gevolgen voor de komende jaren.

Daarna benoemen we enkele onzekerheden. Tot slot doen we een voorstel voor de financiële verwerking van onze voorstellen.

Incidenteel

De incidentele uitgaven voor het nieuwe beleid accommodaties buitensport zien er als volgt uit, opnieuw in afgeronde bedragen.

Jaar	Bestemming	Bedrag
2014	Basisvoorzieningen (klein)	50.000
2015	Energiescan	15.000
2016	Smilde en Hoogersmilde	24.500
	Onderhoud gebouwen	155.000
Totaal		244.500

Omdat er van het in 2014 beschikbaar gestelde bedrag nog € 18.000 resteert, is er in 2016 per saldo afgerond ongeveer € 160.000 nodig ($24.500 + 155.000 - 18.000$).

Structureel

De structurele uitgaven en besparingen op basis van het nieuwe beleid accommodaties buitensport zijn de volgende

Jaar	Maatregel	Besparingen	Extra uitgaven
2015	Energiekosten naar verenigingen Energemaatregelen	11.000	
2016	Energiekosten naar verenigingen Basisvoorzieningen Energemaatregelen	11.000	55.500 5.150
2017	energiekosten naar verenigingen	11.000	
2018	nevenvoorzieningen naar verenigingen	12.500	
2019	nevenvoorzieningen naar verenigingen	12.500	
2020	nevenvoorzieningen naar verenigingen overdracht beheer naar verenigingen	12.500 pm	
2021	overdracht beheer naar verenigingen	pm	
2022	overdracht beheer naar verenigingen extra inkomsten verhuur???	pm	
Totaal		70.500	60.650

Onzekerheden

Zoals eerder al gezegd, met name bij de post 'onderhoud gebouwen' zullen we in het derde kwartaal 2015 nader onderzoeken wat de exacte financiële gevolgen zijn in relatie tot het onderhoudsbudget gemeentelijke gebouwen. Ook blijft het mogelijk dat er in de onderhandelingen over het daadwerkelijk in zelfbeheer nemen nog beperkt extra middelen nodig blijken te zijn.

In de overzichten hierboven hebben we de afweging voor een kunstgrasveld op sportpark Noord-West in Beilen nog niet meegenomen.

Ook blijft het, als onderdeel van het geldend beleid, altijd mogelijk dat verenigingen door de ontwikkeling van hun ledenbestand een beroep doen op nieuwe basisvoorzieningen.

³ Op basis van het in 2013 vastgestelde beleid, gaan we ervan uit dat we de verhuurprijzen van onze velden verhogen voor de verenigingen die niet meewerken aan zelfbeheer.

Financiële verwerking

De uitvoering van het in 2013 vastgestelde beleid is financieel vanaf 2014 zichtbaar geworden.

2014

In 2014 heeft de raad € 50.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor het up to date maken van basisvoorzieningen. Daarvan is op dit moment nog ruim € 18.000 over.

2015

In 2015 is in de begroting al verwerkt de uitgave voor de energiescan van ca € 15.000.

2016

De voor 2016 in deze nota begrote kosten, zullen een plaats krijgen in het bestedingsplan van de begroting 2016.

2017 en verder

De voor de jaren 2017 en verder begrote bedragen, zullen telkens een plaats krijgen in de bestedingswensen voor die begrotingsjaren (dus in de perspectiefnota's en de begrotingen).

5. Overige

In deze nota hebben we geen of beperkt aandacht gegeven aan de verenigingen die nu al hun accommodatie in zelfbeheer hebben: sportpark Noord-West in Beilen, sportpark Wijster, sportpark Hooghalen en de tennisparken.

We respecteren immers de lopende contracten, zodat we voor de komende jaren, behoudens de prijsindex, niet uitgaan van meer of minder kosten.

Wanneer één van deze zelf beherende verenigingen echter een beroep doet op extra gemeentelijke middelen, gaan we een volledig en integraal nieuw contract aan op basis van het sedert 2013 geldende beleid. Op dat moment zullen we dan een berekening maken van de financiële gevolgen daarvan.

We gaan ervan uit dat we in goed overleg met de verenigingen komen tot een beoordeling van de noodzakelijke werkzaamheden om de basis- en nevenvoorzieningen op een voldoende niveau te brengen. Mochten dat in een incidentele situatie niet lukken, dan zullen we op dat moment overwegen om een externe schouw te laten plaatsvinden. Op dit moment gaan we daar nog niet van uit en houden we dus ook geen rekening met de mogelijke kosten van zo'n schouw.